

Prosedyrer for endring i yrkesfaglige utdanningsprogrammer

Ønsker du å foreslå et nytt lærefag, et kryssløp eller andre endringer for tilbudsstrukturen i yrkesfaglige utdanningsprogram? Her finner du ut hvordan du skal gå frem.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 03.12.2018

Kunnskapsdepartementet har vedtatt ny tilbudsstruktur som trer i kraft i august 2020.

Fram til høsten 2020 fornyer Utdanningsdirektoratet læreplaner tilpasset ny struktur. I denne overgangsperioden vil søknader sees i sammenheng med læreplanendringene vi nå er i gang med.

For at tilbudsstrukturen skal endres, må søknad sendes til Utdanningsdirektoratet. Vi har utarbeidet egne rutiner og prosedyrer for endringer i yrkesfaglige utdanningsprogrammer. Prosedyrer gjengitt her gjelder for søknad og behandling av endringsforslag.

Behandling av søknader om endring i yrkesfaglig utdanningsprogram i 2018 og 2019

I samråd med Kunnskapsdepartementet viser vi til ny fastsatt tilbudsstruktur. Fram til ny tilbudsstruktur trer i kraft vil vi fortsatt i samråd med de faglige rådene behandle endringsforslag vi mottar individuelt. Dette er beskrevet i retningslinjene for samarbeid – SRY, faglig råd og UDIR.

Vi skal vurdere om det er mulig å inkludere eventuelle endringsforslag som kommer i denne perioden i arbeidet med nye læreplaner. Det betyr at når det gjelder søknader om kryssløp, sammenslåing av fag og splitting av fag der innholdet i de nye læreplanene er ukjent, vurderer vi om slike endringsforslag heller bør gjelde i ny struktur.

Forslag om nye lærefag som kommer inn i 2018 og 2019 vil trolig ikke bli iverksatt før i 2020 grunnet

tidsaspektet.

Premisser for endring

Tilbudsstrukturen i videregående opplæring publisert i rundskriv Udir 1 har status som forskrift, jf. forskrift til opplæringsloven § 1-3. Dersom det skal gjøres endringer i tilbudsstrukturen, må man følge forvaltningslovens bestemmelser om utredningsplikt, forhåndsvarsling, uttalelse fra interesserte, formkrav og kunngjøring.

Utdanningsdirektoratet utreder søknader som kommer inn. I utredningen skal det fremgå hva som skal endres, hvorfor det skal endres, og konsekvensene av endringsforslaget. Det aktuelle faglige rådet knyttet til utdanningsprogrammet som endringsforslaget omhandler, rådgir Utdanningsdirektoratet i prosessen. Utredningen blir sendt på offentlig høring, slik at berørte parter får anledning til å uttale seg om forslaget, og gjort oppmerksomme på at det kan komme en endring. Det er Kunnskapsdepartementet som fastsetter endringer i tilbudsstrukturen.

Grunnlag for søknad om endring av tilbudsstrukturen

Utdanningsdirektoratet har kategorisert endringsforslagene som beskriver grunnlag for søknad om endring av tilbudsstrukturen:

1. Navneendringer
2. Søknad om kryssløp
3. Oppsplitting av programområder og lærefag
4. Sammenslåing av programområder og lærefag
5. Endring av opplæringsmodell
6. Forslag til nye programområder og lærefag
7. Andre endringer

Søknad om navneendring

Grunnlaget for å innvilge søknad om endring av navn på utdanningsprogram, programområder eller fag, er at et eventuelt nytt navn vil oppleves som mer korrekt eller vil gi bedre mening.

Søknad om kryssløp

Et nasjonalt kryssløp innebærer at elever kan tas inn på et programområde eller et lærefag som bygger på et annet utdanningsprogram eller programområde enn det eleven har fullført. Grunnlag for å innvilge forslag om kryssløp er at det er så mange felleskomponenter mellom læreplanene at elevene har de nødvendige

forutsetninger for å følge opplæringen i det programområdet eller lærefaget han eller hun er inntatt.

Søknad om oppsplitting av programområder og lærefag

Grunnlag for å innvilge søknad om oppsplitting av programområder og fag er at:

- arbeidslivet har vurdert at kompetansebehovet blir bedre ivaretatt ved en oppsplitting av lærefag
- innholdet i læreplanene er så omfattende at oppsplitting gir en mer faglig forsvarlig opplæring
- lærebedriftene er så spesialisert at det blir vanskelig å gi opplæring i alle kompetansemålene i læreplanen

Søknad om sammenslåing av programområder og lærefag

Grunnlag for å innvilge søknad om sammenslåing av programområder og fag er at:

- utviklingen innen faget tilsier økt behov for breddekompetanse
- det dokumenteres endrete kompetansebehov

Søknad om endring av opplæringsmodell

Et eksempel på endring av opplæringsmodell kan være omgjøring fra 2+2-modell til 1+3-modell. Grunnlag for å innvilge søknad om endring av opplæringsmodell er i tilfeller der arbeidslivet har vurdert at alternative modeller vil tilfredsstillere kompetansebehovet på en bedre måte. Det er også grunnlag for endring dersom innholdet i læreplanen er så omfattende at det er vanskelig å gi en faglig forsvarlig opplæring og en eventuell oppsplitting av faget vil være uheldig for utviklingen av faget. Endring av opplæringsmodell kan også innvilges dersom internasjonal utvikling av faget tilsier at det norske tilbudet bør tilpasses samme utvikling.

Søknad om nye programområder og lærefag

Grunnlag for å innvilge søknad om nye programområder og lærefag er et definert behov for ny kompetanse. Et yrkesområde som skal utvikles til et nytt programområde eller lærefag må tilfredsstillere kravene til bredde og spesialisering på et nivå som tilsvarer andre programområder og lærefag. Forslag om nye tilbud skal som hovedregel tilpasses hovedmodellen med to års opplæring i skole og to år i bedrift. Et nytt fag må være av en slik art at det er mulig å utøve yrket etter avlagt fag- eller svennebrev. Det nye fagets egenart må være av en slik karakter at vesentlige deler av opplæringen ikke overlapper med beslektede tilbud.

Søknaden skal inneholde

- Beskrivelse av programområdets eller lærefagets innhold og en utfyllende oversikt over det en fagarbeider skal ha av kompetanse for å utføre faget.
- Eventuell faglig overlapping og avgrensning til beslektede tilbud må beskrives.
- Anslag over antallet utøvere i bransjen, anslag over forventet antall læreplasser og behovet for faglærte i de kommende årene.

- Behovet for nyrekruttering må sannsynliggjøres.
- Forslag til plassering i tilbudsstrukturen, eventuelt om det foreslås et alternativt løp.
- En beskrivelse av fagområdets historikk.
- Forslag til fag- og yrkesbetegnelse.

Søknaden bør fremmes av berørte tariffparter i fellesskap. Alternativt må uttalelse fra ansvarlig nivå hos berørte parter vedlegges søknaden.

Andre endringer

Et eksempel på andre endringer kan være nedleggelse av fag.

Tidsfrister

Endringer som har betydning for søkning til videregående opplæring bør være bestemt og bekjentgjort før utgangen av året før tilbudet skal gjelde fra. Forslag om nye programområder eller lærefag kan fremmes løpende, fordi slike forslag vil kreve en relativt omstendelig oppfølging med blant annet utarbeidelse av læreplaner. Omfanget av dette arbeidet vil være vanskelig å tidfeste.